

Załącznik

do Uchwały Nr LX/634/2023

Rady Miejskiej w Chrzanowie

z dnia 28 listopada 2023r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
NARKOTYKOWYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH**

W GMINIE CHRZANÓW

NA LATA 2024-2027

CHRZANÓW

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.....	3
II. OMÓWIENIE PROBLEMU.....	5
1. Rynek napojów alkoholowych w gminie Chrzanów.....	9
2. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	10
3. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych.....	10
4. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień.....	11
5. Działalność profilaktyczna.....	13
6. Podstawowe problemy.....	14
III. CELE, PRIORYTETY I ZADANIA PROGRAMU.....	14
1. Cel strategiczny.....	14
2. Cele operacyjne:.....	15
3. Priorytety.....	15
4. Zadania.....	16
IV. REALIZACJA PROGRAMU I ŹRÓDŁA JEGO FINANSOWANIA.....	20
1. Koordynator Programu.....	20
2. Realizatorzy Programu i Partnerzy.....	20
3. Źródła Finansowania.....	20
4. Monitoring Programu i sprawozdawczość.....	21
V. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA.....	21
VI. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU.....	22

SPIS TABEL

Tabela 1. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście w latach 2020-2022.....	9
Tabela 2. Działalność GKRPA w latach 2020-2022.....	10
Tabela 3. Działalność placówek leczenia uzależnień w latach 2020-2022.....	11
Tabela 4. Pomoc osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnienia.....	12
Tabela 5. Cele operacyjne.....	15

WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023., poz. 1939 ze zm.) samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych oraz Uzależnień Behawioralnych w Gminie Chrzanów na lata 2024-2027”.

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież, a także zapobieganie powstawaniu uzależnień behawioralnych oraz podejmowania innych ryzykownych zachowań.

Program uwzględnia zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz zapobieganiu powstawania uzależnień behawioralnych, realizowane w ramach integracji i współpracy przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), podstawę prawną przeciwdziałania narkomanii stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) i Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025. Głównym celem operacyjnym jest profilaktyka uzależnień. Powyższe ustawy jak i Narodowy Program Zdrowia określają kierunki polityki państwa wobec alkoholu i narkomanii oraz powstawaniu uzależnień behawioralnych. Kompleksowo regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, regulują zagadnienia związane z problematyką zwalczania popytu jak i podaży narkotyków, określają zagadnienia dotyczące postępowania z osobami uzależnionymi, wskazują zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określają również źródła finansowania tych zadań. Ustawy te nakładają na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz zapobieganiu powstawania uzależnień behawioralnych.

Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych oraz Uzależnień Behawioralnych w Gminie Chrzanów uchwalanego przez Radę Miejską w Chrzanowie. Jednostką wskazaną do realizacji powyższego programu w Gminie Chrzanów na lata 2024-2027 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie.

Ustawy:

1. ustawa z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151),
2. ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.),
3. ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),
4. ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.),
5. ustawa z dn. 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1608 ze zm.),
6. ustawa z dn. 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.),
7. ustawa z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.),
8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571).

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. poz. 642).

Programy regionalne:

1. Małopolski Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026 przyjęty Uchwałą nr XLVIII/673/21 z dnia 27 grudnia 2021 roku Sejmiku Województwa Małopolskiego,

Uchwały Rady Gminy:

1. Uchwała Nr XLIII/441/2018 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 26 czerwca 2018 r. o ustaleniu dla terenu Gminy Chrzanów zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
2. Uchwała Nr XLIII/442/2018 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 26 czerwca 2018 r. o ustaleniu dla terenu Gminy Chrzanów maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. OMÓWIENIE PROBLEMU

Alkoholizm, a także narkomania i niejednokrotnie towarzysząca im przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które stanowią poważne zagrożenie dla życia społecznego mieszkańców Gminy Chrzanów, w tym dzieci i młodzieży. Od kilku lat występują zagrożenia powodujące uzależnienia głównie wśród dzieci i młodzieży dotyczą one również dorosłych, szczególnie młodych. Są to uzależnienia behawioralne. Czyli formy zaburzeń związanych z niekontrolowanym wykonywaniem jakiś czynności, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. Kryteriami do uzależnienia behawioralnego czyli stwierdzenia czy pewne zachowania mogą być już uzależnieniem są:

- zaabsorbowanie – poświęcanie pewnym czynnościom zbyt wiele czasu,
- modyfikacja nastroju – realna poprawa samopoczucia przy podjęciu określonego zachowania,
- tolerancja – coraz większe usprawiedliwienie podejmowania określonych zachowań,
- symptomy odstawienne - w przypadku braku zaspokojenia potrzeb pojawia się złe samopoczucie, nerwowość, drażliwość, skłonność do agresji, konieczność szybkiego podjęcia określonych zachowań,
- konflikt – najczęściej z rodziną, przyjaciółmi, współpracownikami, zaniedbywanie potrzeb najbliższych osób,
- nawrót – w przypadku podjęcia prób zaprzestania pewnych zachowań po pewnym czasie powstaje silna chęć powrotu do nich z niemożliwością ich zaprzestania.

Do uzależnień behawioralnych należą m.in.: hazard, uzależnienie od korzystania z internetu (są to różne aktywności: granie w gry, portale społecznościowe, uzależnienie od internetowych kontaktów społecznych, przymus pobierania informacji, cyberseks). Do tej grupy uzależnień można zaliczyć również: zakupoholizm, zaburzenia odżywiania (ortoreksja – przesadna dbałość o dobre odżywianie, bigoreksja – występuje głównie u mężczyzn – przesadna dbałość o wygląd, umięśnienie, itp.), pracoholizm, tanoreksja (zaburzenia od nadmiernego opalania). Zaburzeń behawioralnych jest bardzo wiele i wciąż pojawiają się nowe wcześniej nie występujące. Przykładem może być uzależnienie młodzieży od mediów społecznościowych.

Na zlecenie Rzecznika Praw Dziecka na przestrzeni lat 2020-2022r. przeprowadzono szereg ogólnopolskich badań dotyczących jakości życia dzieci i młodzieży. Badaniem objęto kilka tysięcy uczniów z całej Polski na trzech poziomach edukacyjnych: edukacji wczesnoszkolnej (klasy drugie szkoły podstawowej), szkoły podstawowej (klasy szóste) i klasy szkoły ponadpodstawowej (technika i licea ogólnokształcące). Z przeprowadzonych badań wynika, że ilość czasu spędzanego dziennie w internecie rośnie wraz z wiekiem uczniów. Tylko co ósmy drugoklasista szkoły podstawowej (12 %) nie korzystał z mediów społecznościowych w swoim wolnym czasie, po zakończeniu lekcji zdalnych. W przypadku szóstoklasistów i uczniów szkół ponadpodstawowych odsetek ten wynosi odpowiednio 2% i 1%. 2% uczniów klas drugich szkół podstawowych spędzało w internecie mniej niż dwie godziny dziennie. W grupie klas szóstych odsetek ten wynosił 27%, a wśród młodzieży 11%. Ponad połowa

szóstoklasistów (55%) poza zajęciami szkolnymi w sieci spędzała od 1 do 4 godzin dziennie, a wśród nastolatków była to jedna trzecia (34%), najstarsza młodzież – ponad połowa (56%) w sieci spędzała między dwoma a sześcioma godzinami dziennie. Autorzy badania stwierdzili, że „przy 8 godzinach dziennie spędzanych w internecie, dodając czas na sen i naukę szkolną, nie pozostaje miejsca na żadną inną aktywność w ciągu doby. A tyle czasu w sieci spędzało 4% najmłodszych, 10% szóstoklasistów i aż 16% najstarszych uczniów”. W badaniach wskazano również na wysoki odsetek młodych osób, które chcą ograniczyć korzystanie z mediów społecznościowych ale nie potrafią tego zrobić. Wśród najmłodszych takie próby kończyły się niepowodzeniem w przypadku 32% uczniów. 27% drugoklasistów przyznało, że korzysta z mediów społecznościowych, by się lepiej poczuć. Dla 48% uczniów klas szóstych korzystanie z mediów społecznościowych poprawia samopoczucie, niespełna 30% uczniów podejmowała bezskuteczne próby zmniejszenia ilości czasu spędzonego w sieci. Jedna czwarta myśli tylko o korzystaniu z internetu. 51% młodzieży ze szkół średnich przyznało, że korzysta z internetu, aby się lepiej poczuć, jedna czwarta (26%) przyznała się do nieudanych prób spędzania mniejszej ilości czasu na portalach społecznościowych, do zaniedbywania innych form zajęć i występowania z tego powodu sytuacji konfliktowej z domownikami przyznało się 24% młodzieży.

„Badania codziennej aktywności młodego pokolenia pokazują rozwój niepokojących tendencji, które wynikają przede wszystkim z rosnącego uzależnienia od internetu. Młodzi wolą oglądać filmy i serwisy społecznościowe, i to od samego rana, niż spotykać się ze znajomymi. Źle się przy tym odżywiają. Wyniki wskazują na braki w relacjach interpersonalnych i spadek twórczej aktywności własnej, co w efekcie może osłabić w przyszłości zdolności do samorozwoju” – stwierdza Rzecznik Praw Dziecka.

W związku z uzyskanymi wynikami badań w obszarze korzystania z serwisów społecznościowych Rada Ekspertów przy Rzeczniku Praw Dziecka rekomenduje m in.: rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu dla dzieci i młodzieży, pokazywanie właściwych wzorców wypoczynku i tworzenia zachęt do budowania zdrowych relacji w świecie realnym. Zagadnienie jest poważne, dokładniej omówiono tutaj uzależnienie młodzieży od korzystania z portali społecznościowych, a są jeszcze jak wspomniano wyżej inne uzależnienia dotyczące korzystania z internetu.

Rada Ekspertów Rekomenduje:

1. Nadużywanie mediów społecznościowych i internetu może prowadzić do uzależnień behawioralnych. Dlatego istotne jest przygotowanie i wdrożenie programów psychoedukacyjnych dotyczących mechanizmów uzależnień behawioralnych oraz czynników chroniących dla nauczycieli i wychowawców.
2. Dzieci i młodzież często nie radzą sobie z próbami ograniczenia czasu poświęcanego na media społecznościowe i przebywanie w internecie. Ważne jest ich wsparcie w tym procesie. Powinien on następować dwutorowo: rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu, uczenie organizacji czasu wolnego oraz wzmocnienie psychiczne dzieci pozwalające na wypracowanie u nich silniejszej samodyscypliny.

3. Dzieci deklarują, że korzystają z mediów społecznościowych by odpocząć . Deklaracje te wzbudzają niepokój, ponieważ dzieci wyrabiają w sobie nawyki, które nie zawsze pozwalają na skuteczną i zdrową regenerację (odpoczynek). Warto zadbać o budowanie właściwych wzorców odpoczynku.

4. Istotne jest stworzenie zachęt (psychologicznych, przestrzennych) do budowania przez dzieci i młodzież zdrowych relacji w świecie realnym.

5. Niepokojący jest wskaźnik dzieci, których rodzice nie wiedzą o ilości czasu spędzonego w mediach społecznościowych. Konieczna jest edukacja rodziców na temat zagrożeń wynikających ze zbyt długiego korzystania z internetu.

6. Media społecznościowe mogą być źródłem dobrych relacji. Warto jednak zwrócić uwagę na zagrożenia budowania relacji opartych jedynie o media elektroniczne. Ważna jest stała edukacja dzieci i młodzieży w tym zakresie w oparciu o system szkolny ale także rodziców.

7. Ważnym jest uczenie dzieci ciekawego i wartościowego spędzania wolnego czasu wolnego bez mediów społecznościowych

8. W ramach akcji uświadamiających zagrożenie częstego korzystania z mediów społecznościowych i internetu warto rozważyć różne inicjatywy dotyczące promocji różnego typu działań np. realizacji zajęć gier planszowych czy zespołowych.

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem i narkomanią mają cały czas bardzo poważne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tych zjawisk oraz społecznych i ekonomicznych kosztów, jakie z tego tytułu ponosi państwo. Konsumpcja alkoholu oraz używanie substancji psychoaktywnych ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących, ale szkodliwie wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu oraz używanie substancji psychoaktywnych powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. W związku z powyższym działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej. Strategia postępowania uwzględnia zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym realizowane w ramach szerokiej współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów. Główna aktywność obejmuje prowadzenie: profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, działania lecznicze, rehabilitacyjne i terapeutyczne, służące wyciągnięciu z nałogu osób już uzależnionych, wsparcie rodzin i osób współuzależnionych czy mieszkających z osobami uzależnionymi, a także rozwijanie mechanizmów współpracy między podmiotami zajmującymi się uzależnieniami. W zamierzeniu ma to doprowadzić uświadomienia zagrożenia ze strony uzależnień behawioralnych oraz zminimalizowania problemu uzależnień różnego typu, w szczególności wśród dzieci i młodzieży oraz ograniczenia szkód

zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Nadużywanie alkoholu prowadzi do obniżenia nastroju, stanów lękowych, depresji i innych zaburzeń psychicznych. Alkohol jest tak naprawdę depresantem, tylko w pierwszej fazie po wypiciu działa pobudzająco. Osoba czuje się ożywiona i rozluźniona, czasem wręcz jest w stanie euforii. Później daje o sobie znać działanie tłumiące, przejawiające się znużeniem i spowolnieniem. Właśnie dlatego nie można traktować picia jako sposobu na radzenie sobie ze stresem, który w czasie życia towarzyszy większości osób. Według danych wynikających z Małopolskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że prawdopodobieństwo nadużywania alkoholu jest mniejsze wśród kobiet niż wśród mężczyzn. Problem alkoholizmu jest zauważalny w większych aglomeracjach niż w małych miastach i wsiach, występuje on również częściej u osób słabiej wykształconych. Badania wykazują również, że osoby samotne częściej wykazują nadużywanie alkoholu niż osoby w małżeństwie, częściej piją osoby rozwiedzione. Życiowy stres jest niezwykle mocno związany z nadużywaniem alkoholu. Osoby doświadczające wysokiego poziomu stresu nadużywają alkoholu prawie 4 razy częściej w porównaniu z osobami doświadczającymi niewielkiego stresu. Oczywiście związek przyczynowy może być dwustronny: zarówno stres może skłaniać do picia jak i nadużywanie alkoholu będzie wywoływać różne stresogenne problemy życiowe. Uzależnienia są związane z cierpieniem, są sposobem ucieczki od bolesnych i trudnych uczuć, obecne są częściej w dysfunkcyjnej rodzinie, gdzie te uczucia się pojawiają.

Według Małopolskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii uzależnienia są związane z cierpieniem. Są sposobem ucieczki od bolesnych i nieakceptowalnych uczuć związanych z deprawacją uczuć i z niezadowolającym wizerunkiem własnej osoby. Bardzo często powstają w dysfunkcyjnej rodzinie, która generuje opisane uczucia. U młodzieży przyczyną uzależnień jest również zagubienie wynikające z braku poczucia bezpieczeństwa, ugruntowania (poczucia przynależności) w rodzinie, miłości, sensu życia. Do zachowań ucieczkowych do jakich należą uzależnienia przyczyniają się napięcia wywołane przez nierozwiązane problemy życiowe czy przeciążające psychiczne okoliczności (np. rozbitcie rodziny, rozwód rodziców, trudności szkolne). W trosce o trzeźwość społeczeństwa szczególną uwagę należy poświęcić pracy wśród dzieci i młodzieży, gdyż profilaktyka stanowi zawsze najlepszą receptę na negatywne skutki zachowań ludzkich. Jednak realizacja wychowania młodzieży w trzeźwości jest możliwa głównie w oparciu o obyczajowość autorytetów kształtujących postawy młodych ludzi. Najlepsze programy profilaktyczne realizowane w ramach różnych zajęć nie zastąpią stylu życia rodziców, wychowawców, „idoli młodzieżowych” i innych osób znaczących w życiu młodych ludzi. Często praca profilaktyczna u dzieci i młodzieży styka się z ich doświadczeniem nadużywania alkoholu w domu. Mamy doświadczenie z syndromem traumy u dziecka z rodziny alkoholowej, przekazem wzorców rodzinnych, społecznych i metod rozwiązywania osobistych problemów przy pomocy substancji psychoaktywnych.

Symptomami przedłużającego się stresu są m.in. irytacja i obniżony nastrój, dolegliwości fizyczne (ból głowy, problemy ze snem i koncentracją), częste spędzanie czasu przed komputerem i wreszcie sięganie po używki, a spożywanie alkoholu jest najbardziej rozpowszechnionym zachowaniem

ryzykownym nie tylko wśród osób dorosłych, ale i wśród nastolatków. Poważnym problemem stało się upijanie nastolatków w coraz młodszym wieku, częstsze spożywanie alkoholu jako formy spędzania wolnego czasu, zmniejszanie się różnic między chłopcami i dziewczętami w spożyciu napojów alkoholowych.

Jak widać pomimo wieloletnich działań profilaktycznych prowadzonych przez szereg instytucji na różnym szczeblu problem uzależnień jest nadal aktualny. Nawet w momencie znalezienia skutecznych rozwiązań na dany czas pojawiają się nowe zagrożenia i trudności wymagające szukania nowych działań i form pomocy.

1. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Chrzanów

Tabela 1. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście w latach 2020- 2022

Stan na koniec		2020 r.	2021 r.	2022
Od 2018r. w związku z art. 12 ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi rada gminy ustala, w drodze uchwały, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy (miasta), odrębnie dla: 1) poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ust. 3; 2) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży; 3) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.		Liczba zezwoleń /ogółem/ 540	Liczba zezwoleń /ogółem/ 540	Liczba zezwoleń /ogółem/ 540
w tym:	sklepy	360	360	360
	punkty gastronomiczne	180	180	180
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa, powyżej 4,5 % do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)		124	126	116
w tym	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	93	94	86
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	31	32	30
liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych		314	325	302
w tym:	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	257	261	243
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	57	64	59
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia		93	98	93
w tym:	poza miejscem sprzedaży (sklepy)	79	81	77
	w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	14	17	16
liczba decyzji podjętych wygaśnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych		45	26	47
w tym:	likwidacji punktu sprzedaży	43	25	45
	zmiany rodzaju działalności lub niedokonanie opłaty w ustawowym terminie	2	1	2

Źródło danych: UM Chrzanów

Na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych wynika, że wartość alkoholu sprzedanego w roku 2020 - 48 758 519,13 zł., w roku 2021 - 50 560 107,67 zł., a w roku 2022 - 54 561 968,65 zł.

2. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie liczy w obecnej chwili 11 członków. W skład Komisji wchodzi: przewodniczący, sekretarz i dziewięciu członków. Komisja zajmuje się w szczególności inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych, a także podejmowaniem czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Dane szczegółowe na temat jej działalności przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Działalność GKRPA w latach 2020-2022

stan na koniec	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba otrzymanych przez GKRPA wniosków ws. objęcia osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu leczeniem odwykowym	98	108	95
Liczba osób, które poprzez działania GKRPA podjęły leczenie odwykowe	23	32	29
Liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno – motywujące	88	96	92
Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	12	22	16

Źródło: OPS Chrzanów

3. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych

Pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną osobom uzależnionym od alkoholu w gminie świadczą :

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie
  - Indywidualna pomoc specjalistów
  - Grupy terapeutyczne
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie
  - Poradnia Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia
- AA dla osób uzależnionych przy Parafii Św. Mikołaja w Chrzanowie
- AA dla osób uzależnionych przy Parafii Matki Bożej Różańcowej w Chrzanowie

Ponadto Gmina współpracuje m. in. z Wojewódzkimi Ośrodkami Leczenia Odwykowego w Andrychowie, Gorzycach, Parzymiechach, Krakowie.

W celu zmobilizowania i zachęcenia osób uzależnionych do podjęcia leczenia istnieje przy Ośrodku Pomocy Społecznej Grupa dla Osób Uzależnionych od Alkoholu. Zajęcia odbywają się po dwie godziny dwa razy w tygodniu. Oprócz spotkań grupowych instruktor terapii prowadzi terapie indywidualne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udziela porad w zakresie problematyki alkoholowej i narkotykowej.

Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie prowadzi sesje terapeutyczne mające na celu diagnozowanie i motywowanie pacjentów do podjęcia leczenia oraz kontynuowania leczenia odwykowego na etapie pogłębionej terapii. Poradnia udziela pomocy od poniedziałku do piątku w godzinach pracy placówki.

Wspólnoty AA - grupy wsparcia dla osób uzależnionych. Mitingi Anonimowych Alkoholików w czwartki od godz. 17 przy Parafii Matki Bożej Różańcowej w Chrzanowie oraz w niedziele od godz. 17 przy Parafii Św. Mikołaja w Chrzanowie.

Dane szczegółowe na temat liczby osób objętych wsparciem przez ww. Placówki przedstawia tabela:

Tabela 3. Działalność placówek leczenia uzależnień w latach 2020- 2022

Stan na koniec	2020 r.	2021 r.	2022r.
Ośrodek pomocy Społecznej w Chrzanowie Grupy Terapeutyczne			
Liczba osób, którym udzielono porad specjalistycznych w placówce /terapeutycznej, psychologicznej i prawnej/ w tym telefonicznej	497	805	643
Liczba osób uczestniczących w terapii alkoholowej	50	51	35
Liczba osób, którym udzielono porad w zakresie problematyki narkotykowej	16	24	26
Wspólnoty AA			
Liczba osób uczestniczących w sesjach grupowych	Statystyka nie jest prowadzona	Statystyka nie jest prowadzona	Statystyka nie jest prowadzona

Źródło: OPS Chrzanów

4. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień w tym uzależnień behawioralnych.

Szeroko rozumianą pomoc społeczną oraz wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych uzależnieniami oraz towarzyszącą mu niejednokrotnie przemocą udzielają:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie
- Zespół Interdyscyplinarny przy OPS w Chrzanowie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie
- Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie
- Sąd Rejonowy w Chrzanowie
- Prokuratura Rejonowa w Chrzanowie
- Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Zakładzie Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie
- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Chrzanowie

Osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym uzależnieniem Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy, w oparciu o kontrakt socjalny, pracę socjalną, a w razie potrzeby przyznaje świadczenie w formie finansowej. Osoby zmagające się z tym problemem kierowane są do GKRPA, na spotkania grup terapeutycznych jak również na spotkania z instruktorem terapii. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują również z placówkami leczenia uzależnień, poradniami zdrowia psychicznego, sądami, kuratorami sądowymi, Komendą Powiatową Policji, a także z zespołem gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i placówek wsparcia dziennego.

Ważną rolę w ograniczaniu przemocy w rodzinie w gminie pełni Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Celem działania POIK jest realizowanie zadań z zakresu pomocy społecznej obejmujących w szczególności zapewnienie kompleksowej pomocy, w tym: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie.

W Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie dla dzieci zagrożonych patologią społeczną, przemocą domową jest prowadzona działalność placówki wsparcia dziennego dla dzieci w formie specjalistycznej pod nazwą Świetlica Terapeutyczna oraz placówka wsparcia dziennego dla dzieci w formie opiekuńczej pod nazwą Świetlica Środowiskowa. Świetlica prowadzi zajęcia dla uczniów z klas I-VIII. Zajęcia odbywają się we wszystkie dni robocze od 14,00 do 18,00 (w okresie ferii i wakacji od 9,00 do 13,00). Świetlice oferują pomoc m.in.: w odrabianiu prac domowych, realizują atrakcyjne zajęcia pod opieką wykwalifikowanej kadry, warsztaty, wycieczki, zabawy edukacyjne, wyjazdy wakacyjne, itp.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chrzanów integruje i koordynuje działania w/w podmiotów w zakresie występowania przemocy domowej i prowadzeniem procedury „Niebieskie karty” czyli ogółu czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Ponadto prowadzi działalność w zakresie rozpowszechniania informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domowej.

Tabela 4. Pomoc osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnienia

Liczba osób i rodzin	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Rodziny z problemem uzależnień objęte pomocą materialną przez OPS w Chrzanowie	135	121	126
Osoby korzystające z grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej przy OPS w Chrzanowie	21	32	18
Liczba osób które skorzystały z pomocy indywidualnej w zakresie doznawania przemocy domowej	64	68	52
Liczba wdrożonych procedur Niebieskich Kart	116	85	92
Profilaktyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży			
Liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku wyjazdowego dofinansowanego ze środków GKRPA	Wyjazdy nie były organizowane	23	33

Liczba dzieci, które skorzystały z zajęć w świetlicach środowiskowych i terapeutycznych organizowanych przez CUS dofinansowanych ze środków GKRPA	45	39	37
Liczba udzielonych dotacji dla organizacji pozarządowych ze środków GKRPA	8	16	18

Źródło: OPS Chrzanów

5. Działalność profilaktyczna

Istotną rolę w rozwiązywaniu problemów wszelkiego rodzaju uzależnień odgrywa działalność profilaktyczna. W jej ramach Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z Urzędem Miejskim w Chrzanowie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz innymi podmiotami działającymi w tym obszarze (organizacjami pozarządowymi) organizuje lub współorganizuje wiele przedsięwzięć profilaktycznych kierowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców gminy. Były to m.in.:

- zajęcia dla dzieci i młodzieży w 2 funkcjonujących w gminie placówkach wsparcia dziennego, których działalność ukierunkowana jest na rozwój wychowanków a w szczególności na prowadzenie profilaktyki uzależnień, poszerzenie zainteresowań i uzdolnień poprzez zajęcia artystyczne – manualne, promowanie zdrowia i rozwój fizyczny poprzez zajęcia sportowo - ruchowe oraz gry zespołowe, a także dożywanie i przeciwdziałanie przestępczości nieletnich;
- organizowanie wakacyjnych wyjazdów dzieci ze świetlic profilaktyczno – środowiskowych i świetlicy terapeutycznej na letnie obozy profilaktyczno- terapeutyczne;
- zajęcia profilaktyczno – edukacyjne oraz literackie realizowane przez Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chrzanowie.

Wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Chrzanowie co roku jest realizowany program profilaktyczny „Kulturalne wakacje w mieście - Zdrowa zabawa - fajna sprawa, kulturalne i sportowe wakacje w mieście”. Zajęcia poprzez spotkania warsztatowe, wzbogacone o prezentacje multimedialne, zabawy edukacyjne, zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania miały na celu wskazać zagrożenia wynikające z zażywania substancji psychoaktywnych, wpływu uzależnień na zdrowie i zachowanie człowieka. Program obejmował również m.in. pikniki sąsiedzkie w sołectwach i osiedlach Gminy Chrzanów.

Podjęto również dalszą współpracę z Miejskim Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji w Chrzanowie przy realizacji programu cyklu zajęć kulturalno-sportowych „Kulturalne wakacje w mieście. Zajęcia były realizowane poprzez możliwość skorzystania z bogatej oferty kulturalnej miasta jak i kreatywnego spędzania wolnego czasu z dala od komputera, internetu, smartfona czy gier komputerowych. W ramach programu realizowano zajęcia w różnych częściach Gminy Chrzanów – wędrujące podwórka, wycieczki turystyczne, warsztaty artystyczne seanse filmowe i spektakle teatralne.

Tradycją staje się również organizacja zawodów o „Puchar Polski w jeździe na Deskorolce” oraz warsztatów jazdy na deskorolce wzbogaconych o elementy profilaktyki uzależnień były stanowiły one atrakcyjną wakacyjną ofertę zajęć organizowanych na terenie Gminy Chrzanów.

W roku 2022 zorganizowano letni wypoczynek dzieci ze świetlic środowiskowych oraz środowisk dysfunkcyjnych na obozie harcerskim w Szarym Dworze ze środków GKRPA, w którym uczestniczyły 33 osoby.

Podstawowe problemy

Wskazuje się na trzy podstawowe problemy:

1. niski poziom wiedzy mieszkańców gminy na temat szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych,
2. występowanie przemocy w rodzinie oraz uzależnień od środków psychoaktywnych w Gminie Chrzanów,
3. niewystarczająca wiedza w zakresie możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy przez osoby zagrożone i uzależnione od środków psychoaktywnych oraz osoby współuzależnione.

Wymienione problemy skłaniają do kontynuacji podejmowanych działań, mających na celu, m.in.:

- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie uzależnień poprzez realizację programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców oraz organizowanie kampanii informacyjnych w szkołach jak i środowisku pozaszkolnym,
- zwiększenie zakresu informacji o instytucjach, które pomagają mieszkańcom z problemem uzależnień,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez koordynację i usprawnienie działań instytucji i organizacji zajmujących się pomocą rodzinom,
- zapobieganie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży szkolnej poprzez zapewnienie atrakcyjnych sposobów spędzania czasu wolnego.

III. CELE, PRIORYTETY I ZADANIA PROGRAMU

W zakresie realizacji zadań profilaktycznych, celów strategicznych jak i operacyjnych, należy zwrócić szczególną uwagę na działania o charakterze długofalowym, po których zakończeniu można właściwie ocenić prawidłowość realizowanych zadań oraz ich skuteczność. Dlatego wzorem lat ubiegłych określone cele strategiczne jak i operacyjne pozostają niezmiennie choć sposoby ich realizacji są na bieżąco dostosowywane do aktualnych potrzeb i wymagań.

1. Cel strategiczny

Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych przez mieszkańców Gminy Chrzanów, a w szczególności przez osoby niepełnoletnie.

2. Cele operacyjne:

1. Poprawa jakości życia rodzin z problemem uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania zjawiska przemocy domowej oraz zapobieganie uzależnieniom behawioralnym.
2. Podniesienie w społeczeństwie, a w szczególności wśród młodzieży, poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z uzależnień behawioralnych oraz z zażywania substancji psychoaktywnych i zachowań ryzykownych.

Tabela 5. Cele operacyjne

Cel operacyjny	Wskaźnik	Źródło pozyskania wskaźnika
1. Poprawa jakości życia rodzin z problemem uzależnień od substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy rodzinom doświadczającym przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystająca z pomocy terapeutycznej • Liczba osób, którym udzielono porad specjalistycznych w placówce • Liczba osób korzystających z grupy wsparcia dla doświadczających przemocy domowej przy OPS w Chrzanowie • Liczba osób które skorzystały z pomocy indywidualnej w zakresie doznawania przemocy domowej • Liczba otrzymanych przez GKRPA wniosków ws. objęcia osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu leczeniem odwykowym • Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	sprawozdania jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych, innych podmiotów realizujących Program
2. Podniesienie w społeczeństwie, a w szczególności wśród młodzieży poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zajęć profilaktycznych dla dzieci i rodziców liczba dzieci, młodzieży i rodziców uczestniczących w programach profilaktycznych • Liczba udzielonych dotacji dla organizacji pozarządowych ze środków GKRPA • Liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku dofinansowanego ze środków GKRPA	

Źródło: OPS Chrzanów

3. Priorytety

- Działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne, których celem jest zapobieganie procesowi powstawania uzależnienia, zapobieganiu przemocy w rodzinie oraz zapobieganie powstawaniu uzależnień behawioralnych.
- Promocja zdrowego stylu życia, trzeźwego i świadomego spędzania wolnego czasu przez młodzież poprzez wsparcie i współfinansowanie wybranych działań realizowanych przez instytucje i stowarzyszenia,

- Pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych, doświadczających przemocy domowej oraz pomoc dla członków rodzin - grupy terapeutyczne, wsparcia.

4. Zadania

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych:

1. pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych, pomoc członkom ich rodzin oraz osobom doświadczającym przemocy domowej - działania całoroczne, mające na celu zwiększenie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz pomocy członkom ich rodzin,
2. terapia grupowa dla osób uzależnionych - z inicjatywy GKRPA prowadzona jest grupa intensywnej terapii dla osób z problemem alkoholowym lub innymi problemami wynikającymi z używania substancji psychoaktywnych,
3. realizacja zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez pracę z osobami uzależnionymi od alkoholu w celu zmotywowania ich do leczenia odwykowego łącznie ze skierowaniami spraw do Sądu Rejonowego w Chrzanowie z wnioskiem o zastosowanie wobec nich obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego,
4. prowadzenie i utrzymanie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i członków ich rodzin oraz ofiar przemocy domowej,
5. prowadzenie poradnictwa oraz pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin narażonych na problemy alkoholowe i narkotykowe, doświadczające przemocy domowej,
6. prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem w celu zaprzestania picia używania środków psychoaktywnych oraz podjęcia ewentualnego leczenia odwykowego,
7. objęcie szczególną opieką terapeutyczną trzeźwiejących alkoholików, rozmowy terapeutyczne z trzeźwiejącymi alkoholikami i osobami przestającymi brać narkotyki w celu umacniania zachowań abstynenckich,
8. kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na odpowiednie terapie realizowane w Chrzanowie oraz terapie stacjonarne prowadzone w zamkniętych ośrodkach odwykowych.

Wskaźniki:

1. *wysokość środków finansowych, przeznaczonych na udzielenie pomocy osobom uzależnionym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie,*
2. *ilość wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu, przeprowadzonych rozmów, badań biegłych sądowych i spraw przekazanych do sądu rejonowego,*
3. *ilość szkoleń i kursów dla członków GKRPA oraz spotkań z przedstawicielami instytucji działającymi w obszarze profilaktyki alkoholowej.*

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową

1. grupa wstępna dla osób doświadczających przemocy domowej, realizacja zajęć edukacyjnych i samopomocowych skierowana do osób dotkniętych przemocą domową w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową,
2. współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz udział w pracach "grup diagnostyczno-pomocowych" w zakresie realizacji procedury "Niebieskich Kart" dotyczących pomocy ofiarom przemocy domowej, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach procedury "Niebieskich Kart" rozszerzają działania związane ze zwalczaniem zjawiska przemocy w rodzinie w zakresie prowadzenia poradnictwa, interwencji, działań edukacyjnych i profilaktycznych, uczestnicząc w zespole interdyscyplinarnym i grupach diagnostyczno-pomocowych wraz z przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych przyczyniając się do rozwiązywania problemów w rodzinie związanych z występującą przemocą domową,
3. prowadzenie „telefonu zaufania” w celu udzielania pomocy terapeutycznej osobom z problemami alkoholowymi i innymi uzależnieniami, doświadczającymi przemocy domowej oraz członkom ich rodzin, zadanie realizowane również w zakresie zwiększania dostępności do lokalnych telefonów informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową,
4. współfinansowanie placówki opiekuńczo – wychowawczej wsparcia dziennego dla dzieci w formie specjalistycznej pod nazwą Świetlica Terapeutyczna oraz placówki wsparcia dziennego dla dzieci w formie opiekuńczej pod nazwą Świetlica Środowiskowa przy ul. Kolonia Stella 11 w Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie.

Wskaźniki:

1. *wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych i zajęć socjoterapeutycznych w placówkach wsparcia dziennego,*
  2. *wysokość środków na programy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,*
  3. *liczba osób objęta procedurą „Niebieska Karta”.*
- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień behawioralnych oraz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć poprzez sztukę a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych**
1. prowadzenie wśród dzieci i młodzieży, profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej różnego typu uzależnień, występowania przemocy domowej oraz zapobieganie powstawaniu uzależnień behawioralnych,

2. współdziałanie z pedagogami szkolnymi oraz koordynowanie działań opiekuńczych i terapeutycznych prowadzonych w świetlicy środowiskowej i terapeutycznej,
3. realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo- profilaktycznych i kulturalno – edukacyjnych w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami i przemocą domową,
4. upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej i narkotykowej oraz uzależnieniach behawioralnych w ramach działań profilaktycznych, a także w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
5. organizowanie obozów i kolonii w czasie wakacji profilaktyczno – terapeutycznych dla dzieci zagrożonych patologią społeczną, przemocą domową i uzależnieniami behawioralnymi.

Wskaźniki:

1. *wysokość środków finansowych, stanowiących dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych i innych działań oraz liczba uczestników,*
  2. *wysokość środków finansowych, stanowiących dofinansowanie letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień,*
  3. *ilość programów i kampanii propagujących trzeźwość oraz liczba uczestników.*
- 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, punktów konsultacyjnych oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień**
1. dofinansowanie programów z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty, dla osób oraz rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocą domową,
  2. stała współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Prokuraturą, Sądem, Zakładem Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie Poradnią Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia, wojewódzkimi ośrodkami leczenia odwykowego w celu zwiększenia i poszerzania form pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz przeciwdziałania przemocy domowej,
  3. współpraca z nauczycielami i wychowawcami w zakresie profilaktyki uzależnień w szkole oraz w zakresie pomocy dzieciom ofiarom przemocy domowej,
  4. dofinansowanie organizacji konferencji, szkoleń, warsztatów w zakresie tematyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej,
  5. współpraca z mediami w zakresie przeciwdziałania powstawaniu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz innych uzależnień, a także zapobieganie przemocy domowej oraz promocji zdrowego stylu życia,
  6. dofinansowanie działań podejmowanych przez instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe, których cele statutowe przewidują podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i innym uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym,
  7. współpraca ze środowiskami kościelnymi w sferze ich działalności na rzecz profilaktyki i promowania postaw trzeźwościowych,

8. promocja zdrowego stylu życia, trzeźwego i świadomego spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych poprzez wsparcie i współfinansowanie działań realizowanych przez jednostki budżetowe Gminy Chrzanów oraz stowarzyszenia,
9. włączanie organizacji pozarządowych i innych podmiotów w wykonanie zadań wynikających z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych oraz Uzależnień Behawioralnych, wzmacnianie współpracy tych podmiotów w zakresie dotkniętym przemocą domową,
10. rozbudowa, budowa i remonty bazy sportowo - rekreacyjnej na terenie Gminy Chrzanów, które obejmują również inwestycje.

Wskaźniki:

1. *wysokość środków przeznaczona na rozbudowę, budowę i remonty bazy sportowo - rekreacyjnej,*
  2. *wysokość środków finansowych przekazanych na działania podejmowane przez instytucje oraz organizacje pozarządowe.*
- 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy, promocji i warunków sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego**
1. wizytacje i kontrole w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  2. podejmowanie interwencji w przypadku nieprzestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, tj. zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, ich sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw.

Wskaźniki:

1. *liczba kontroli i wizytacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych,*
2. *liczba podjętych interwencji w zakresie nieprzestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.*

6. Zapewnienie realizacji zadań zawartych w Programie

1. wspieranie rozwoju instytucjonalnego podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy oraz uzależnieniom behawioralnym, w tym m.in.:
  - a/ zakupy wyposażenia (doposażenia), w tym środków trwałych, związane z obsługą GKRPA,
  - b/ zakupy materiałów i artykułów związanych z obsługą GKRPA,
  - c/ działalność GKRPA, biegłych wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu dla potrzeb Komisji.

IV. REALIZACJA PROGRAMU I ŹRÓDŁA JEGO FINASOWANIA

1. Koordynator Programu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie.

2. Realizatorzy Programu i Partnerzy

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie,
2. Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie Sp. z o.o. Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia,
3. Sąd Rejonowy w Chrzanowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich
4. Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie,
5. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Chrzanowie,
6. Placówka opiekuńczo – wychowawcza wsparcia dziennego o nazwie Świetlica Terapeutyczna oraz placówka wsparcia dziennego Świetlica Środowiskowa w Centrum Usług Socjalnych,
7. Szkoły, przedszkola i inne instytucje organizujące zajęcia i programy profilaktyczne,
8. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie,
9. Grupy samopomocowe (AA dla osób uzależnionych przy Parafii św. Mikołaja, AA dla osób uzależnionych przy parafii MB Różańcowej, AI Anon dla osób współuzależnionych przy Parafii św. Mikołaja w Chrzanowie),
10. Grupy terapeutyczne przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie (terapia grupowa dla osób uzależnionych, grupa wstępna dla osób doświadczających przemocy domowej),
11. Realizatorzy programów profilaktycznych,
12. Wojewódzkie Ośrodki Lecznictwa Odwykowego w Andrychowie, Gorzycach, Parzymiechach, Krakowie i inne,
13. Ośrodki Leczenia Narkomanii na terenie kraju,
14. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chrzanów.

3. Źródła Finansowania

Na sfinansowanie zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych oraz Uzależnień Behawioralnych przeznaczają się opłaty pobierane za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tym opłaty pobierane na finansowanie działań zgodnych z art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U z 2023 r. poz. 2151).

Wydatki budżetu gminy na realizację programu zamieszcza się w dziale 851 rozdział 85154 – "Przeciwdziałanie alkoholizmowi" oraz w dziale 851 rozdział 85153 "Zwalczanie narkomanii".

4. Monitoring Programu i sprawozdawczość

Realizacja Programu podlegać będzie stałemu monitorowaniu. Celem monitoringu będzie ustalenie czy zaplanowane działania Programu zostały zrealizowane zgodnie z założeniami.

Monitoring obejmować będzie następujące elementy:

1. czas realizacji zaplanowanych działań oraz ich zakres,
2. wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań,
3. stan realizacji poszczególnych zadań ujętych w Programie.

Monitoring realizacji Programu będzie prowadzony na podstawie sprawozdań przekazywanych przez jego realizatorów do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie. Wnioski z niego płynące zostaną uwzględnione w sprawozdaniu. Program ma charakter otwarty. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane lub poszerzone.

V. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków GKRPA:

1. wynagrodzenia członków GKRPA są klasyfikowane w dziale 851 – "Ochrona Zdrowia", rozdział 85154 – "Przeciwdziałanie alkoholizmowi" § 4170 oraz w dziale 851 – "Ochrona Zdrowia" rozdział 85153 – "Zwalczanie narkomanii" § 4170.
2. z członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawierana jest umowa cywilno – prawna. Wynagrodzenie jest płatne w następujący sposób:
  - warunkiem wynagrodzenia będzie udział członka Komisji w posiedzeniu ogólnym GKRPA. Członkowie Komisji będą otrzymywać kwotę 0,25 minimalnego wynagrodzenia krajowego brutto miesięcznie bez względu na ilość posiedzeń w danym miesiącu. W przypadku nieobecności członka Komisji na posiedzeniu ogólnym lub w przypadku przebywania na zwolnieniu lekarskim wynagrodzenie nie będzie przysługiwało.
  - każdy członek Komisji jest zobowiązany do uczestnictwa w obradach Komisji oraz co najmniej dwóch zespołach roboczych powoływanych w przypadku zapotrzebowania. Podstawę do wypłacania wynagrodzeń stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń GKRPA.

VI. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych oraz Uzależnień Behavioralnych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawia Radzie Miejskiej w Chrzanowie w terminie do 30 czerwca każdego kolejnego roku budżetowego.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Kasperek